

Les taules del trimestre

*Malalties relaciones amb el treball notificades a la USL Barcelona segons **diagnòstic, edat i sexe**. Gener-març 2004.*

	Homes						Total	Dones						Total
	< 25	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	> 64		< 25	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	> 64	
Trt. musculesquelètics		1	2				3		1		1		2	
Trt. respiratoris				1	1		2							
Trt. mentals i del comportament	2		5	5	4		16	2	4	10	2		18	
M. sistema nerviós			1				1			1			1	
M. de la pell		1		2			3							
Traumatismes i enverinaments		1					1			1	1		2	
Altres		1			1		2							
Total	2	4	8	8	6		28	2	5	12	4		23	

*Malalties relaciones amb el treball notificades a la USL Barcelona segons **diagnòstic i ocupació**. Gener-març 2004.*

	Direcció empreses	Professionals científics i intel·lectuals	Professionals suport	Empleats Administratius	Treballadors serveis i comerç	Treb. indústria construcció i mineria	Operadors instal·lacions i maquinària	Treballadors no qualificats	Total
Trt. musculesquelètics				1		2	3		6
Trt. respiratoris						2			2
Trt. mentals i del comportament		1	18	4	4	3	1	3	34
M. sistema nerviós								2	2
M. de la pell						2		1	3
Traumatismes i enverinaments		1			1			1	3
Altres							1	1	2
Total		2	18	5	5	9	5	8	52

*Malalties relaciones amb el treball notificades a la USL Barcelona segons **diagnòstic i centre notificador**. Gener-març 2004.*

	Pare Claret 6A	Raval Sud	Barceloneta	La Pau	Ciutat Meridiana	Universitat	Poble Sec	Pare Claret 6B	El Carmel	Camp de Arpa	San Martí 10H	San Martí 10I	Besòs	Guineueta	Sant Antoni	Doctor Carles Ribas	Carreres Cardí	Les Corts	Congrés	PANEM	Poblenou	Vila Olímpica	Rio de Janeiro-9E	Roquetes	Chafarinas	Sant Andreu-9D	Bon Pastor	Sagrada Família	USL Sabadell	Turó-8A	Llarsard-6C	Vallcarca	Total	
Trt. musculesquelètics	1				1	1					1															1	1						6	
Trt. respiratoris																							1											2
Trt. mentals i del comportament	4	2	2	2	2	2	1	2		1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	34
M. sistema nerviós							1							1																				2
M. de la pell			1					1														1												3
Traumatismes i enverinaments													1		1													1					3	
Altres		1																1															2	
Total	4	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	52	

Notícies i esdeveniments

Els riscos per a la seguretat i la salut en el treball de les dones se subestimen i es passen per alt

L'Agència Europea per a la Seguretat i la Salut en el Treball ha publicat recentment un informe sobre les diferències de gènere relacionades amb els accidents i les malalties laborals i les seves implicacions per la prevenció. La conclusió principal és que l'abordatge preventiu tradicional pot arribar a subestimar els riscos laborals de les dones.

L'informe de l'Agència estudia les diferències de gènere respecte els accidents i les malalties laborals, les llacunes en el coneixement d'aquest tema i les conseqüències a l'hora de millorar la prevenció de riscos. Així mateix mostra com la planificació del treball, la seva organització i les eines i equips que s'utilitzen solen basar-se en el model 'home-mig', tot i que la legislació de la Unió Europea consagra el principi d'adaptar el treball a les persones.

En general, segons l'informe, les dones pateixen més estrès laboral, malalties infeccioses, trastorns de les extremitats superiors, malalties de la pell, asma i al·lèrgies, mentre que els homes pateixen més accidents, mal d'esquena i pèrdua de capacitat auditiva.

Entre les recomanacions s'inclouen la promoció i facilitació d'un enfocament per a la investigació, la política i la prevenció que tingui en compte les diferències de gènere per tal de garantir una prevenció eficaç i evitar baixos per gènere en el marc de la seguretat i la salut en el treball.

L'informe està disponible en format pdf en el web de l'Agència: <http://agency.osha.eu.int/publicacions/reports/209/en/ReportgenderEN.pdf>

Coïncidint amb la publicació de l'informe, l'Agència també ha inaugurat una secció web sobre gènere i seguretat i salut en el treball, que ofereix enllaços a nombrosos recursos de diferents fonts de tot el món, l'adreça és: http://europe.osha.eu.int/good_practice/person/gender

Finalment, l'Agència ha elaborat dos fulls informatius, un amb un resum de l'informe i un altre amb un model per incloure la visió de gènere en la prevenció de riscos laborals; ho trobareu en aquesta adreça: <http://agency.osha.eu.int/publicacions/factsheets/>

► *(continuació d'“Un espai per a tu”)*

Amb la implantació d'aquest nou sistema de comunicació d'accidents i la futura incorporació també de les malalties professionals, es disposarà de més i millor informació sobre els danys professionals que els treballadors i treballadores catalans estan patint com a conseqüència majoritàriament d'unes deficientes condicions de treball. **No obstant aquesta important millora en els sistemes d'informació, queda encara molt per fer i en aquest sentit és imprescindible la que es pot recollir a la xarxa sanitària com a resultat de l'atenció diària de patologies relacionades amb l'àmbit laboral i que per desconeixement o d'altres motius s'escapen del circuit de comunicació legalment establert.**

Jordi Martínez

Director del Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball de Barcelona

Cursos i Congressos

IV Trobada Nacional i II Internacional sobre Prevenció i Salut Laboral

3 - 7 de maig de 2004, Vilanova i la Geltrú (Barcelona)
Lloc: Instal·lacions de l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria - UPC
Informació: C/ Pica d'Estats 6 • 08800 Vilanova i la Geltrú
 Tel: 938 101 280 • Fax: 938 101 280
 e-mail: direccion@enpysal.8m.com

III Congreso Internacional de Prevención de Riesgos Laborales

2 - 4 de juny de 2004, Santiago de Compostela
Organitza: Grup d'universitats liderades per l'Universitat Politècnica de Catalunya, amb el suport de la Consejería de Asuntos Sociales, Empleo y Relaciones Laborales de la Xunta de Galicia i d'altres institucions
Informació: Universitat Politècnica de Catalunya
 Av. Diagonal, 647, planta 10 • 08028 Barcelona
 Tel: 934 011 758 • Fax: 934 012 578

II Jornada Tècnica “Avanços en riscos psicosocials emergents”

9 de juny de 2004, Barcelona
Lloc: Sala d'actes de la Casa del Mar de Barcelona
 C/ Albareda, 1
 Departament de Benestar i Família
Informació: Associació d'Estudis de Prevenció i Salut Laboral “AEPSAL”
 C/ València, 438 • 08013 Barcelona
 Tel: 932 444 475 • Fax: 932 444 001

Un espai per a tu

Tens coses a dir? Vols opinar, explicar, puntualitzar, preguntar o difondre alguna informació?

Aquest és un bon mitjà per fer-ho. El **Treball al CAP** té una tirada de 1700 exemplars que es distribueixen bàsicament entre els professionals de l'atenció primària, els del Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball, serveis hospitalaris, serveis de prevenció, sindicats i altres agents socials. Pot ser un espai interessant d'intercanvi d'experiències entre uns i altres. Ens pots fer arribar el teu escrit per qualsevol de les vies de comunicació de què disposem (ho trobaràs a la primera pàgina).

Treball al CAP

PREVENCIÓ DE MALALTIES RELACIONADES AMB EL TREBALL

Butlletí 44

abril 2004

Els casos del trimestre

Durant el primer trimestre de l'any 2004 s'han notificat 52 casos de trastorns de salut relacionats amb el treball. Un cop més, la patologia més freqüent ha estat la de tipus ansios-depressiva, de la que s'han notificat 34 casos, 16 en homes i 18 en dones. El segon grup de trastorns més freqüents han estat els musculesquelètics, dels que s'han notificat 6 casos, tres en homes i tres en dones. També destaca aquest trimestre la notificació de dos casos d'intoxicació per plaguicides que van afectar dues dones. (vegeu taules a la pàgina 5).

atorze d'aquests casos s'han derivat al Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball de Barcelona (CSCSTB) per aprofundir en l'estudi; en la USL se n'han visitat nou, cinc homes i quatre dones, tots ells amb trastorns ansios-depressius.

Al llarg del trimestre també s'han rebut 9 informes mèdics de casos derivats al CSCSTB i 3 informes tècnics de les visites que es van fer a les empreses; aquests informes eren d'11 casos derivats en trimestres anteriors. Les visites a les empreses, que resumirem en propers butlletins, corresponien a quatre casos de trastorns musculesquelètics i a un cas d'asma.

Un espai per a tu

Comunicació electrònica dels accidents de treball

Cada vegada més la nostra societat necessita disposar d'informació de qualitat per poder prendre les decisions més adequades. En la matèria de seguretat i salut laboral aquesta necessitat era amplament reclamada pels diferents agents socials i per la pròpia Administració i per aquest motiu la Comisión Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo (CNSST) va crear un grup específic per a l'estudi d'uns nous **Sistemes de recollida, registre, anàlisi i tractament de la informació dels accidents de treball, així com la proposta de mesures per a la seva millora.**

Aquest grup va elaborar un document que, una vegada aprovat per la CNSST, va ser traslladat a la legislació vigent el mes de novembre de 2002 pel Ministeri de Treball i Assumptes Socials, el qual va aprovar i publicar al BOE una Ordre (TAS 2926/2002) amb la que es regulaven els nous models de notificació d'accidents de treball, alhora que obligava les empreses a fer aquesta notificació per mitjans telemàtics a partir de l'1 de gener de 2004.

EN AQUEST EXEMPLAR

- 1 i 6 Els casos del trimestre
Un espai a per tu
- 2-4 Avaluació Treball al Cap 2003
- 5 Les taules del trimestre
- 6 Notícies i esdeveniments
Cursos i Congressos

Unitat de Salut Laboral de Barcelona
 Servei de Salut Laboral i Ambiental
 Institut de Medicina i Salut
 Agència de Salut Pública de Barcelona
 Pl.Lesseps, 1. 08023 Barcelona
 Tel.93 238 45 65 - Fax.93 217 31 97
 E-mail: usl@aspb.es
<http://www.aspb.es>
 Coordinació: Imma Cortès, Ana Sánchez

C S B Consorci Sanitari de Barcelona

Avaluació del sistema de vigilància de malalties relacionades amb el treball **Treball al CAP 2003**

Com cada any presentem un resum de l'avaluació del sistema de vigilància de malalties relacionades amb el treball. L'any 2003 s'ha caracteritzat per l'augment del nombre de notificacions i per l'augment dels casos de trastorns mentals i del comportament. Dos trets més que també destaquen en aquesta avaluació i que expliquen almenys en part aquests increments, són l'augment del nombre de notificadors i de centres que han notificat casos i la incorporació de la valoració de casos en la Unitat de Salut Laboral.

Descripció de casos

S'ha doblat el nombre de notificacions respecte l'any 2002, passant de 76 a 162. Una mica més de la meitat dels casos van afectar dones i l'edat mitjana va ser de 42 anys (DE=11). Les ocupacions més freqüents van ser entre els homes els treballadors de la indústria i construcció i els no qualificats; entre les dones, les professionals de suport i també les treballadores no qualificades (vegeu Figura 1). Quant a l'activitat econòmica, la més freqüent en ambdós sexes va ser la de les indústries manufactureres.

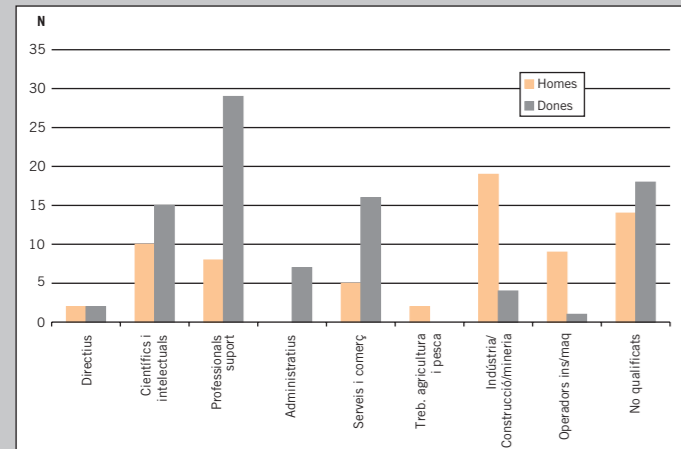

Figura 1. Distribució dels casos notificats a la USL segons ocupació i sexe. 2003

Els trastorns mentals i del comportament van ser els problemes de salut relacionats amb el treball més notificats durant 2003 (van ser 91 casos, més de la meitat) seguits dels musculoesquelètics (22,2%) i els que van afectar el sistema respiratori (6,8%). En la Figura 2 es pot observar l'augment de casos de tots els grups diagnòstics respecte l'any passat (excepte els trastorns del sistema nerviós) destacant el fort increment dels problemes de salut mental. Aquests trastorns van donar-se en totes les ocupacions, però destaquen 20 casos notificats en professionals de suport amb tasques administratives generals, 8 en professors d'ensenyament secundari, 6 en representants de comerç i tècnics de vendes i 5 en peons de transport i descarregadors. També els trastorns musculoesquelètics notificats van afectar persones

d'ocupacions diverses, destacant 13 casos en treballadors no qualificats, 8 en els de la indústria, construcció i mineria i 7 en els de serveis i comerç (Figura 3).

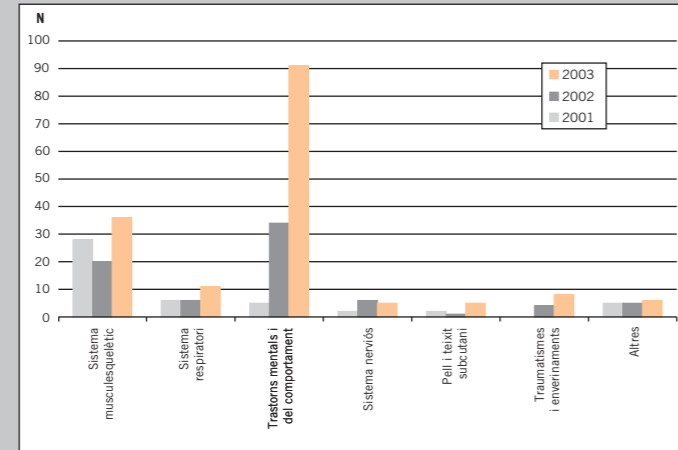

Figura 2. Distribució dels casos notificats a la USL segons diagnòstic i any. 2001 - 2003

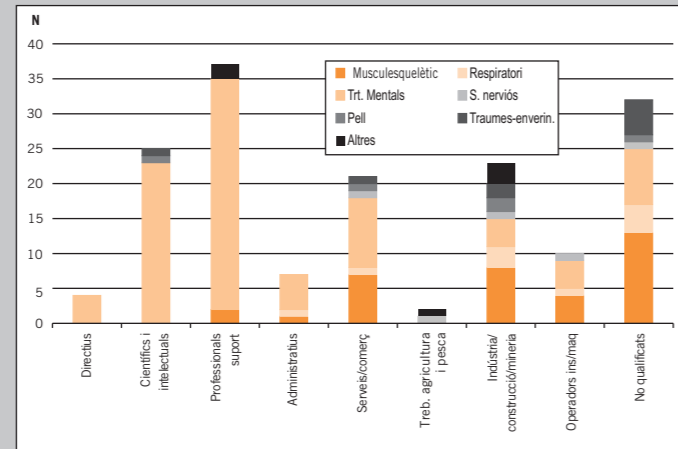

Figura 3. Distribució dels casos notificats a la USL segons diagnòstic i ocupació. 2003

Descripció del circuit

Vuitanta-sis casos, una mica més de la meitat dels 162 notificats al sistema de vigilància, es van visitar a la USL i 60 es van derivar al CSCST (13 dels ja visitats a la Unitat). En el moment de tancar l'avaluació (31/12/03) restaven 6 casos pendents de visitar-se a la USL, 14 dels derivats al CSCST no s'havien presentat a la visita programada, 6 van ser visitats per l'equip mèdic i s'havien rebut els corresponents informes (en cap d'ells s'havia efectuat l'estudi del lloc de treball, quatre per decisió del treballador i dos perquè l'equip mèdic ho va desestimar) i 40 restaven pendents de rebre l'informe i es desconeixia si s'havia visitat l'empresa.

Avaluació del procés

1. Nombre de casos identificats pel sistema

El creixement en la notificació de casos ha seguit aquest any 2003. L'any 2000 s'havien notificat 10 casos, el 2001 en van ser 48, el 2002 setanta-sis i el 2003 han estat 162.

2. Intervencions preventives realitzades pel CSCST

En el moment de tancar l'avaluació del sistema no s'havia rebut cap informe d'estudi del lloc de treball de casos notificats el mateix 2003. Al llarg de l'any se n'han rebut de casos notificats el 2002, dels què es van efectuar 10 visites a empreses, nombre que suposa una quarta part dels casos visitats pel servei mèdic, un 18,5% dels derivats al CSCST i un 13,9% dels casos notificats susceptibles de ser derivats.

3. Rapidesa i puntualitat del circuit

En el moment de tancar l'avaluació era poc apropiat avaluar aquestes característiques atès el baix nombre de casos tancats, malgrat tot, els indicadors calculats apunten un augment del

temps total del circuit (la mediana dels casos pendents va passar de 48,5 a 73,5 dies de 2002 a 2003 i de 50 a 83,5 dies en els casos tancats) a expenses sobretot de l'allargament del temps entre la derivació del cas al CSCST i la visita mèdica.

4. Acceptabilitat del sistema

S'ha doblat el nombre de notificadors de casos: si l'any passat van ser 49 participants, enguany han estat 108, la meitat dels quals van notificar més d'un cas. També ha augmentat el nombre (de 30 el 2002 a 54 el 2003) i la proporció de centres notificadors: l'any 2002 van notificar casos un 66,7% dels EAP amb els què s'havia establert relació i enguany un 77,8%, percentatge que suposa que les tres quartes parts dels EAP de Barcelona han notificat al menys un cas. A la Figura 4 es mostra el nombre de casos notificats segons centre.

Al analitzar les dades de 2002 per valorar l'acceptabilitat per part dels treballadors i treballadores, s'observa que entre els que van rebutjar la derivació al CSCST (18 casos) i els que no van presentar-se a la visita del servei mèdic del CSCST (10 casos) van suposar un 38,9% dels casos susceptibles de ser derivats; disset més van desestimar l'estudi del lloc de treball un cop ja visitats pel servei mèdic.

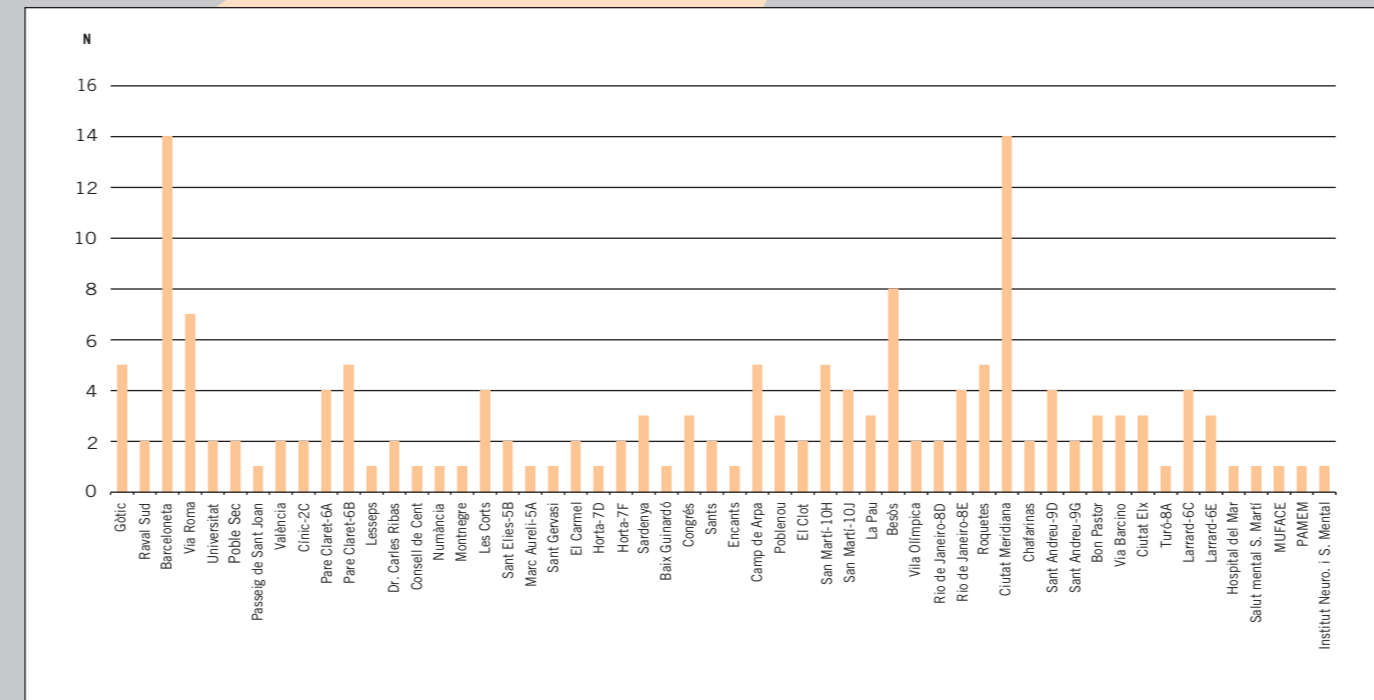

Figura 4. Distribució dels casos notificats a la USL segons el centre notificador. 2003

Valoració de casos per la USL

Durant l'any 2003 s'ha anat incorporant al sistema la valoració de casos per part de la USL a petició del metge notificador. S'han realitzat 81 visites a pacients i elaborat 148 informes adreçats a diversos agents (treballadors, metges de capçalera, altres especialistes, serveis de prevenció, CSCST). Fruit d'aquesta activitat ha estat la disminució de la proporció de casos derivats al CSCST, ja que el 2002 en van ser un 71% dels casos notificats i el 2003 han estat el 37%.

Pràcticament tots els casos estudiats a la USL han estat trastorns mentals i del comportament, mentre que al CSCST s'hi han derivat diagnòstics diversos, els més freqüents els musculoesquelètics seguits dels trastorns mentals (tots valorats prèviament a la Unitat) i respiratoris (vegeu la distribució de casos segons el procediment seguit i el diagnòstic en la Figura 5).

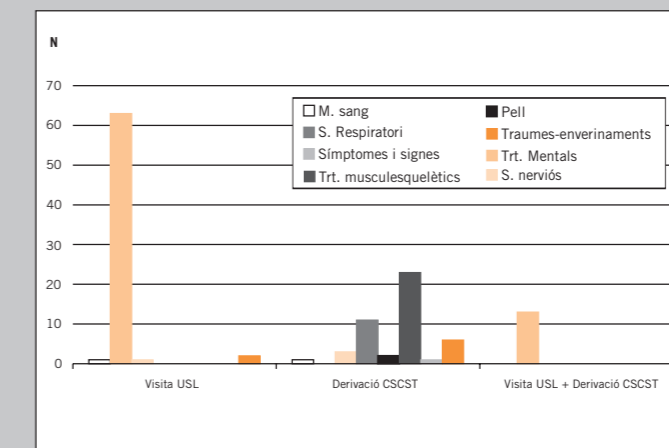

Figura 5. Procediment per l'estudi dels casos segons centre i diagnòstic. 2003

Conclusions

- El 2003 s'han notificat 162 casos de trastorns de salut relacionats amb el treball, suposant un augment del 113% respecte l'any 2002.
- Les ocupacions més freqüents dels casos han estat entre els homes els treballadors de la indústria i construcció seguits dels no qualificats; entre les dones les professionals de suport seguides, també, de les treballadores no qualificades.
- Els trastorns mentals i del comportament van ser els més freqüentment notificats i els que van augmentar més respecte l'any anterior; els van seguir els musculoesquelètics. Es van notificar casos dels primers en totes les ocupacions, però sobretot en ocupacions no manuals, mentre que tots els altres diagnòstics van ser més freqüents en treballadors i treballadores en ocupacions manuals.
- S'han derivat 60 casos al CSCST (un 37% més que l'any passat) dels què s'han rebut sis informes mèdics de casos que no han requerit visita a l'empresa, resten 40 casos pendents de rebre informe i no se n'ha rebut cap d'estudi del lloc de treball.
- Ha augmentat el temps total del circuit en els casos pendents i el temps entre la sol·licitud d'estudi al CSCST i la visita mèdica en tots els casos.
- Dels casos notificats l'any 2002 s'han fet 10 visites a empreses, nombre que suposa una quarta part dels casos visitats pel servei mèdic, un 18,5% dels derivats al CSCST i un 14% dels casos notificats susceptibles de ser derivats.
- L'any 2002 divuit pacients van rebutjar la derivació al CSCST, 10 no van presentar-se a la visita (entre ambdós, el 39% dels casos susceptibles de ser derivats) i disset van rebutjar l'estudi de l'empresa un cop haver estat visitats als servei mèdic.
- Ha millorat l'acceptabilitat del sistema, sobretot per l'augment del nombre de persones i centres notificadors que han passat de 49 a 108 els primers i de 30 a 54 els segons.
- Enguany s'ha introduït la valoració per part de la USL de casos notificats, a petició del metge responsable. S'han efectuat 81 visites i s'han tramès 148 informes a diferents agents implicats.
- En relació a aquesta activitat, ha disminuït la proporció de casos derivats al CSCST respecte 2002 (l'any passat van ser un 71% dels notificats i enguany un 37%).
- La major part de casos notificats el 2003 han estat visitats només a la USL (43%) mentre que al CSCST se n'han derivat un 30% sense ser valorats prèviament a la Unitat; un altre 8,3% de casos s'hi han derivat després de visitar-los a la USL.
- Pràcticament tots els casos estudiats a la USL han estat trastorns mentals i del comportament, mentre que al CSCST s'hi ha derivat diagnòstics diversos, els més freqüents els musculoesquelètics seguits dels trastorns mentals (tots valorats prèviament a la Unitat) i respiratoris.